

SK

SK

SK

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 14.11.2008
KOM(2008) 718 v konečnom znení

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o návrhu nariadenia Rady, ktorým sa zriaďuje kontrolný systém Spoločenstva na zabezpečenie dodržiavania pravidiel spoločnej rybárskej politiky

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

o návrhu nariadenia Rady, ktorým sa zriaďuje kontrolný systém Spoločenstva na zabezpečenie dodržiavania pravidiel spoločnej rybárskej politiky

1. ÚVOD A SÚVISLOSTI

Európska politika kontroly rybného hospodárstva je hlavnou časťou SRP, pretože jej dôveryhodnosť sa odvíja od jej účinného uplatňovania. Politika kontroly bola predmetom reforiem, predovšetkým v roku 1993, kedy bolo prijaté súčasné nariadenie, následne v roku 1998, kedy sa jej súčasťou stala kontrola rybolovného úsilia a nakoniec v roku 2002, v čase reformy spoločnej rybárskej politiky (SRP), ktorá umožnila objasnenie zodpovedností medzi Komisiou a členskými štátmi, posilnenie spolupráce medzi členskými štátmi a zriadenie Agentúry na kontrolu rybného hospodárstva Spoločenstva.

Napriek určitému pokroku pretrvávajú všeobecná zhoda, že v rámci SRP existuje vo všeobecnosti ešte stále mnoho nedostatkov, predovšetkým nadmerný výlov v dôsledku nadmernej kapacity rybárskej flotily EÚ, a konkrétne v rámci jej politiky kontroly.

Na riešenie týchto nedostatkov prijala Komisia niekoľko iniciatív vrátane opatrení na reštrukturalizáciu flotily v júli 2007 a nedávno schválila reformu mechanizmov na kontrolu rybného hospodárstva, ktorého úlohou je odstrániť nezákonný, nenahlásený a neregulovaný rybolov (nariadenie o NNN rybolove). Komisia takisto iniciovala diskusiu o tom, akým spôsobom revidovať SRP od roku 2012. V strednom časovom horizonte by táto reforma kontrolného systému SRP mala významne zvýšiť účinnosť riadenia rybného hospodárstva v rámci Spoločenstva.

Kontrolný systém zriadený v roku 2002 trpí vážnymi nedostatkami, ktoré spochybňujú jeho celkovú účinnosť. Ako zdôraznili Európska komisia¹ a Európsky dvor audítorov², súčasný kontrolný systém je neúčinný, drahý, zložitý a neprináša požadované výsledky. Nedostatky politiky kontroly sa negatívne odrážajú na realizácii iných častí SRP a podkopávajú úspech iniciatív na zachovanie a riadenie rybolovu. Nedostatky v rámci kontroly tak prispievajú k negatívnym výsledkom SRP, ktorá, ako sa zdá, nedokáže plniť svoj základný cieľ. Aj napriek niekoľkým rokmi uplatňovania SRP je skutočnosťou, že stav zdrojov vo vodách Spoločenstva je aj naďalej alarmujúci a niektoré populácie rýb sa využívajú nad hranicu udržateľnosti. Pretrvávajúci neúspech politiky kontroly bude mať vážne dôsledky pre budúcnosť rybolovných zdrojov, rybné hospodárstvo a regióny závislé od rybolovu. V tejto súvislosti Komisia navrhuje zásadnú reformu kontrolného systému SRP, ktorá by sa zamerala na všetky jeho nedostatky a zmodernizovala jeho prístup.

Nové nariadenie o kontrole sa bude vzťahovať na všetky rybolovné činnosti a činnosti spojené s rybolovom vo vodách Spoločenstva, v členských štátoch a na činnosti rybárskych lodí Spoločenstva mimo vôd Spoločenstva. Toto nariadenie bude dopĺňať nariadenie o NNN rybolove a nariadenie o povoleniach rybolovných činností rybárskych plavidiel Spoločenstva

¹ KOM(2007) 167.

² Osobitná správa č. 7/2007.

mimo vôd Spoločenstva. Prostredníctvom tohto nariadenia sa zabezpečí, aby nedochádzalo k diskriminácii medzi štátnymi príslušníkmi Spoločenstva a tretích krajín. Tieto tri nariadenia budú tvoriť nový rámec kontroly.

Toto oznámenie opisuje súčasný stav a výzvy, predstavuje hlavné časti novej stratégie kontroly a uvádza navrhované opatrenia.

1.1. Súčasný stav

V rámci spôsobu uplatňovania politiky kontroly SRP bolo identifikovaných niekoľko vážnych problémov, ktoré sa týkajú buď nedostatkov kontrolného režimu ako takého alebo štrukturálnych problémov a výziev v sektore rybného hospodárstva.

1.1.1. Zistenia a odporúčania Dvora audítorov

Nedávne hodnotenie kontrolného systému, inšpekcie a sankcií, ktoré vykonal Dvor audítorov³, sa týkalo SRP. Podľa jeho zistení sa súčasný stav vyznačuje, okrem iného, neprimeraným regulačným rámcom a nedostatočnými postupmi na dôkladné zhromažďovanie údajov a na odhaľovanie nesúladu medzi rôznymi údajmi. Okrem toho, vnútroštátne systémy inšpekcie nedokážu primerane zabrániť porušovaniu predpisov ani ho odhaliť a rozdiely medzi týmito systémami nezabezpečujú primeraný inšpekčný tlak a ani neoptimalizujú inšpekčné činnosti. Pri súčasných podmienkach a vzhľadom na svoje obmedzené právomoci Komisia nedokáže systematicky určiť chyby a anomálie v údajoch, ktoré jej poskytujú členské štáty, alebo vykonávať dohľad nad vnútroštátnymi systémami kontroly a vypracovať konečné stanovisko týkajúce sa ich celkovej účinnosti.

1.1.2. Zastarané a nesúdržné prístupy ku kontrole

Kontrolný systém Spoločenstva sa obmedzuje predovšetkým na kontrolu vyčerpania kvót a technické opatrenia v procese rybolovu a zanedbáva ďalšie aspekty SRP, okrem iného, dopravu a trh. V súvislosti s kontrolou vznikli predovšetkým v rámci systémov rybolovného úsilia a biologicky citlivých rybolovných zón nové potreby, na ktoré sa súčasný systém nevzťahuje. Hlavné úsilie vykonané v posledných rokoch na dosiahnutie trvalo udržateľného využívania a dlhodobého riadenia populácií rýb sa musí spojiť s komplexným a účinným kontrolným systémom, aby toto úsilie prinieslo ovocie.

1.1.3. Nadmerná kapacita

Obmedzenia kontrolného systému ešte vo všeobecnosti znásobuje neustála nadmerná kapacita rybárskych plavidiel Spoločenstva. Tento štrukturálny problém je jednou z hlavných príčin nerentabilnosti rybárskych plavidiel a podnecuje nedodržiavanie pravidiel SRP. Pre veľký počet plavidiel je možné dosiahnuť zisk len vtedy, ak prekročia kvóty, čím sa podieľajú na nadmernom rybolove. To vedie k začarovanému kruhu, v ktorom rybárske plavidlá s cieľom ekonomicky prežiť nadmerne využívajú zásoby rýb a zároveň je na ne vyvíjaný zvýšený ekonomický tlak, aby v ďalších rokoch lovili ešte viac rýb, pričom v dôsledku tohto nadmerného využívania sa ďalej znižujú zákonné možnosti rybolovu a vyhradené kvóty. Okrem toho, že takýmto spôsobom dôjde k vážnym ekologickým zásahom do životného prostredia, budú výsledkom aj nižšie ceny legálne ulovených rýb, čím z krátkodobého

³ Osobitná správa č. 7/2007.

hľadiska dôjde k poškodeniu rybárov, ktorí pri svojej činnosti dodržujú zákony, a z dlhodobého hľadiska k zníženiu zásobovania trhu.

1.2. Príčiny porušovania pravidiel

Bolo zistených niekoľko príčin súčasnej kultúry porušovania pravidiel SRP, ktoré sa všetky podieľajú na neúspechu kontrolného systému.

Popri nadmernej kapacite flotily je porušovanie pravidiel v rámci sektoru rybného hospodárstva spôsobené predovšetkým tým, že riziko jeho odhalenia je pomerne nízke v dôsledku vážnych nedostatkov v rámci vnútroštátnych kontrolných systémov. Okrem toho, frekvencia a intenzita kontrol a inšpekcií sa v jednotlivých členských štátoch do značnej miery líši a rybári musia čeliť rôznym postupom a praktikám. Tým vzniká neistota a dochádza k podkopávaniu dôveryhodnosti správ o inšpekciách, čím sa v rámci súdnych a správnych postupov sťažuje systematické vyšetrovanie prípadov porušenia. Okrem toho, ak aj dôjde k zisteniu porušenia predpisov, neexistuje žiadna záruka, že budú vyhovené príslušné sankcie, pretože platný systém sankcií je neprimeraný a nedostatočne odstrašujúci.

Druhá príčina porušovania pravidiel spočíva v samotnom právnom rámci politiky kontroly a v príslušných úlohách Komisie a členských štátov, ktoré im z neho vyplývajú. Právny rámec bol počas niekoľkých uplynulých rokov niekoľkokrát predmetom úprav a v súčasnosti je až príliš zložitý a rozložený v rámci niekoľkých nariadení. Táto jeho zložitosť a nejednotnosť viedla k nejasnosti a nedostatku právnej istoty, v dôsledku čoho je pre členské štáty alebo odvetvie rybného hospodárstva ťažké prijať túto koncepciu a dodržiavať stanovené pravidlá.

Po tretie, súčasný kontrolný systém poskytuje zo strany Komisie iba obmedzené a neúčinné kontrolné mechanizmy. SRP je vo výlučnej právomoci Európskeho spoločenstva, ktoré ustanovuje právny rámec. Členské štáty musia zabezpečiť, aby rybári, spracovatelia a predajcovia tento právny rámec dodržiavali. Členské štáty sú preto primárne zodpovedné za zabezpečenie účinnej kontroly, inšpekcie a presadzovania pravidiel SRP. Úlohou Komisie, ako strážkyne Zmluvy, je zabezpečiť, aby si členské štáty plnili svoje povinnosti. Z tohto dôvodu vykonáva dohľad nad uplatňovaním SRP zo strany členských štátov. Avšak prostriedky, ktorými disponuje Komisia, aby zabezpečila plnenie záväzkov zo strany členských štátov, sú v zásade uplatniteľné tam, kde došlo k porušeniu zákona Spoločenstva. Okrem toho, tieto konania pre nesplnenie povinností sú zdĺhavé, obťažné a len výnimočne účinné.

2. ENVIRONMENTÁLNE A SOCIÁLNOEKONOMICKÉ PROBLÉMY

Zlyhania súčasného kontrolného režimu nie sú bez nákladov. Rozsiahle porušovanie a opakované nedodržiavanie pravidiel SRP má mnohé nepriaznivé vplyvy, tak z hľadiska vážneho environmentálneho poškodenia morskej biodiverzity a ekosystémov, ako aj z hľadiska významných hospodárskych a sociálnych následkov pre odvetvie rybného hospodárstva Spoločenstva vrátane sektora spracovania a uvádzania na trh.

Vzhľadom na to, že bohaté zásoby rýb v podstate odzrkadľujú zdravé životné prostredie, zachovaním súčasnej situácie by nedošlo k úplnému doplneniu týchto populácií. Pri súčasných podmienkach je naopak pravdepodobné, že rybolov presahujúci legálne povolené množstvá alebo presahujúci to, čo sú zásoby schopné uniesť, zostane bežnou črtou spoločnej politiky rybného hospodárstva. Takto zvýšený tlak, ktorý by nútil loviť nad povolené limity,

by vážnym spôsobom ohrozil tento ekosystém, pretože celkový povolený výlov (TAC) sa vypočítava tak, aby povolené vylovené množstvá neohrozili stav danej zásoby. Nezákonné výlovy podkopávajú túto kapacitu a môžu dokonca vplývať na ďalšie druhy, ktoré sú spojené so zásobou, na ktorú sa zameriavajú činnosti NNN rybolovu, a tak prehľbovať vplyv na tento ekosystém.

Ak aj naďalej bude pokračovať súčasný stav, celkové objemy výlovu budú ešte menšie a jednotlivé ryby sa stanú menej hodnotnými ako vtedy, keď sa zásoba loví v rámci udržateľných limitov. Popri strate možného príjmu by došlo k zvýšeniu nákladov, pretože na výlov objemu, ktorý by bol dostatočne veľký na to, aby priniesol zisk, bude potrebné vyššie rybolovné úsilie. V dôsledku klesajúcich príjmov a nízkej návratnosti kapitálu bude musieť viac rybárov toto odvetvie opustiť, čím sa zvýši nezamestnanosť v pobrežných oblastiach, ktoré musia často bojovať s menším počtom pracovných príležitostí ako iné oblasti.

Z uvedených skutočností vyplýva, že je nevyhnutné, aby sa vykonala rýchla a komplexná reforma systému kontroly SRP.

3. NOVÝ PRÍSTUP KU KONTROLE: NÁVRH REFORMY POLITIKY KONTROLY SRP

Všeobecným cieľom navrhovanej reformy je zaviesť komplexnú, integrovanú a jednotnú politiku kontroly rybolovnej činnosti vo vodách Spoločenstva s cieľom zabezpečiť účinnú realizáciu SRP. Tento nový prístup ku kontrole by sa mal vo všeobecnosti opierať o zjednodušenie, štandardizáciu, zvýšenie nákladovej účinnosti a zníženie administratívneho zaťaženia. Tento návrh je súčasťou priebežného programu Komisie na zjednodušenie „stratégie Spoločenstva pre zjednodušenie regulačného prostredia“⁴, pretože prostredníctvom neho sa kontrolné ustanovenia, ktoré sa v súčasnosti nachádzajú v rámci mnohých vzájomne sa prekrývajúcich a zložitých textoch, sústredia do jedného právneho nástroja. To prispeje k racionalizácii kontrolného systému.

3.1. Nový, spoločný prístup ku kontrole a inšpekcií

V rámci návrhu je ustanovená všeobecná koncepcia inšpekcií pre všetky úlovky vo všetkých štádiách reťazca – na mori, v prístave, počas prepravy a na trhoch – a zavádzajú sa harmonizované inšpekčné postupy s cieľom zabezpečiť jednotné uplatňovanie nového kontrolného režimu. Prvým hlavným cieľom v tejto súvislosti je zavedenie prístupu systematickej analýzy rizík a zavedenie systému úplnej výsledovateľnosti ako základu na kontrolu rybného hospodárstva. Tento nový prístup bude v čo najväčšej miere využívať moderné technológie. Predovšetkým bude nevyhnutné, aby sa spracovanie údajov čo najviac zautomatizovalo a aby tieto údaje podliehali komplexným a systematickým krížovým kontrolám s cieľom určiť oblasti s osobitne vysokým rizikom nezrovnalostí. Pri takomto postupe spracovania sa zdroje kontroly účinne zamerajú na oblasti rizík. Okrem toho, využitím moderných technológií sa zníži administratívne zaťaženie rybárov a úradov, predovšetkým pokiaľ ide o riadenie kvót, a sa zároveň zabezpečí celkový prehľad o situácii v oblasti rybolovných činností takmer v reálnom čase a nákladovo a časovo účinným spôsobom. Na tento cieľ sa v rámci tohto návrhu rozširuje využívanie systému monitorovania plavidiel (VMS), systému automatickej identifikácie (AIS), systému elektronického nahlasovania (ERS), systému detekcie plavidiel (VDS) a ďalších nových technológií.

⁴

KOM (2005) 535.

Na riešenie nových potrieb v oblasti kontroly osobitného rybolovu sa vytvoria osobitné kontrolné opatrenia platné na viacročné plány, morské chránené oblasti a odhodky a zavedie stály mechanizmus uzavretia rybolovu v reálnom čase, za ktorý zodpovedajú jednotlivé členské štáty. Vzhľadom na to, že obmedzenie úsilia sa ako dodatočný riadiaci nástroj stáva čoraz dôležitejšie, monitorovanie výkonu motora, napr. prostredníctvom vydávania osvedčení, bude neoddeliteľnou súčasťou tohto návrhu. Keďže rekreačný rybolov má čoraz väčší vplyv na zásoby rýb a morské prostredie, v návrhu sa predpokladajú kontrolné opatrenia aj pre túto činnosť, napr. registrácia úlovkov.

Opatrenia navrhované Komisiou:

systematická analýzy rizík ako základ kontroly rybolovu,
strategické programovanie, taktické zameranie a stratégia odberu vzoriek,
využitie moderných technológií a komplexných systémov overovania údajov,
normalizované a koordinované inšpekčné činnosti a postupy na mori a na zemi (vrátane dopravy a trhov),
zavedenie systému úplnej vysledovanosti,
osobitné kontrolné opatrenia platné na viacročné plány, morské chránené oblasti a odpady a uzavretia rybolovu v reálnom čase,
opatrenia na kontrolu rekreačného rybolovu.

3.2. Smerom ku kultúre dodržiavania pravidiel

Dôležitým základným kameňom navrhovaného nariadenia bude takisto vplyv na správanie všetkých zúčastnených strán zapojených do rôznych rybolovných činností (lov, spracovanie, distribúcia a umiestňovanie na trh). Súlad s politikami a nariadeniami SRP by sa v ideálnom prípade mal dosiahnuť nie len prostredníctvom činností monitorovania a kontroly, ale aj v dôsledku celkovej kultúry dodržiavania pravidiel, kde všetky subjekty tohto odvetvia chápu a akceptujú to, že dodržiavanie platných pravidiel je aj v ich vlastnom dlhodobom záujme.

Komisia chce zjednotiť kontrolné opatrenia SRP, ktoré sa v súčasnosti nachádzajú v mnohých rôznych textoch, s cieľom zjednodušiť a zracionalizovať právny rámec. To je možné dosiahnuť začlenením zásad do samotného návrhu, pričom zároveň sa technickejšie a podrobnejšie záležitosti ustanovia vo vykonávajúcich nariadeniach. Takýmto spôsobom sa významne zlepši právny rámec a dosiahne väčšia zrozumiteľnosť a dôveryhodnosť pravidiel SRP.

Okrem toho, ak máme pristupovať vážne k otázke zabezpečenia rovnomerného a účinného uplatňovania pravidiel SRP, je nevyhnutné, aby sa vytvoril režim harmonizovaných a úmerných administratívnych sankcií. Prvoradou zásadou v tejto súvislosti musí byť to, že sankcia musí odstrániť akúkoľvek hospodársku výhodu, ktorá by mohla byť výsledkom porušenia pravidiel, a musí na potenciálneho porušovateľa pravidiel pôsobiť dostatočne odradzujúco. V tejto súvislosti tento návrh, popri porušeníach pravidiel, ktoré sú už ustanovené v návrhu nariadenia Rady, ktorým sa ustanovuje systém Spoločenstva na prevenciu a odstránenie nezákonného, neohláseného a neregulovaného rybolovu a na odrádzanie od neho⁵, ustanovuje predovšetkým vážne porušenia pravidiel. Následne ustanovuje minimálnu a maximálnu výšku pokuty, ktorá sa vzťahuje na fyzické a právnické

⁵ KOM(2007) 602.

osoby. Okrem toho sa v rámci návrhu zavádza penalizačný bodový systém pre prípady nedodržiavania pravidiel zo strany držiteľa povolenia na rybolov, ktorý je porovnateľný so systémami používaným v mnohých krajinách pri porušovaní pravidiel cestnej premávky. V prípadoch opakovaného nedodržiavania pravidiel SRP by mal tento mechanizmus viesť k pozastaveniu alebo v osobitne závažných prípadoch a vzhľadom na zásadu proporcionality odobratiu povolenia na rybolov.

S cieľom zlepšiť kontrolné opatrenia a postupy uplatňované v prípadoch nedodržiavania pravidiel sa predpokladá spolupráca medzi členskými štátmi na operatívnej, ako aj správnej úrovni. Reforma rozširuje možnosti členských štátov vykonávať vzájomnú kontrolu plavidiel vo všetkých vodách Spoločenstva. Komisia navrhuje systematickú výmenu informácií o možných prípadoch nedodržiavania pravidiel, či už na požiadanie alebo na spontánnom základe.

Pokiaľ ide o technické záležitosti, návrh sa pridrižiava moderného prístupu v oblasti prenosu údajov a výmeny informácií tak medzi členskými štátmi, ako aj s Komisiou alebo Agentúrou na kontrolu rybného hospodárstva Spoločenstva (CFCA). Predpokladá sa, že v budúcnosti bude každý členský štát uchovávať všetky príslušné informácie a kontrolovať údaje na webovej stránke a v závislosti od povahy informácií sa budú tieto informácie uchovávať buď v rámci verejnej alebo zabezpečenej časti tejto webovej stránky, ku ktorej budú mať vzdialený prístup Komisia, agentúra CFCA a iné členské štáty. Takýmto spôsobom sa významne uľahčí a urýchli prístup všetkých úradníkov zapojených do systému kontroly k týmto údajom a zároveň budú dodržané všetky existujúce povinnosti týkajúce sa dôvernosti a ochrany osobných údajov.

Na posilnenie spolupráce je takisto nevyhnutné, aby sa zmenil a doplnil mandát agentúry CFCA, ktorá bola zriadená v roku 2007 a ktorá v oblasti kontroly a presadzovania pravidiel SRP doteraz nemá žiadne skutočné právomoci. Jej budúci mandát sa preto bude vzťahovať na audity a inšpekcie vnútroštátnych kontrolných systémov a súčasťou jej poslania sa stane aj organizácia operačnej spolupráce medzi členskými štátmi, ktorá pokrýva kontrolu a inšpekcie vo všetkých fázach reťazca až k maloobchodnému predajcovi. Agentúra CFCA by okrem toho mohla pomáhať členským štátom s cieľom zlepšiť ich kontrolné systémy. Na tento účel by mohla vykonávať analýzy rizík a overovanie kontrolných údajov. Agentúra CFCA by mala možnosť zriadiť pohotovostnú jednotku v prípade, ak by sa zistilo vážne ohrozenie SRP, ktoré by sa inak nedalo riešiť primeraným spôsobom. Na základe sprístupnenie svojich údajov iným inštitúciám a orgánom EÚ by takisto zohrávala vedúcu úlohu v rámci rozvoja integrovanej siete EÚ pre námornú kontrolu.

Opatrenia navrhované Komisiou:

<i>zjednodušenie a racionalizácia právneho rámca,</i> <i>zavedenie odradzujúcich a harmonizovaných sankcií (vrátanie vytvorenia penalizačného bodového systému),</i> <i>zlepšenie spolupráce medzi členskými štátmi a s Komisiou,</i> <i>revízia mandátu Agentúry pre kontrolu rybného hospodárstva Spoločenstva (CFCA).</i>

3.3. Účinné uplatňovanie pravidiel SRP

Cieľom reformy je aj jasné ustanovenie úloh a povinností členských štátov, Komisie a agentúry CFCA. Je to dôležité preto, aby sa racionalizovali postupy, zabránilo substitúcii

a zabezpečilo to, aby Komisia aj naďalej vykonávala svoju hlavnú úlohu, ktorou je kontrola a overovanie uplatňovania pravidiel SRP zo strany členských štátov bez ďalšieho prijímania rozhodnutí v oblasti mikroriadenia. Okrem toho je nevyhnutné posilniť schopnosť Komisie zabezpečiť dodržiavanie právnych predpisov Spoločenstva zo strany členských štátov. Z tohto dôvodu musí byť Komisia schopná účinne a primerane zasiahnuť, ak v dôsledku nedostatkov v niektorých členských štátoch dôjde k ohrozeniu jednotného uplatňovania pravidiel SRP.

Inšpektori Komisie budú mať rovnaké právomoci ako národní inšpektori. Popri plánovaných inšpekciách budú môcť vykonávať aj inšpekcie z vlastnej iniciatívy bez predchádzajúceho oznámenia. Cieľom je, aby predovšetkým v prípadoch odôvodneného podozrenia, že v rámci uplatňovania pravidiel SRP dochádza k nezrovnalostiam, mohla Komisia vykonávať nezávislé inšpekcie a audity kontrolných systémov v členských štátoch.

V nadväznosti na tieto činnosti a po identifikácii nedostatkov budú mať členské štáty možnosť napraviť tieto nedostatky a odstrániť nezrovnalosti. Na tento účel môže Komisia v spolupráci s príslušnými členskými štátmi vypracovať osobitný akčný plán s cieľom určiť nevyhnutné opatrenia na riešenie danej situácie.

Ak existujú silné náznaky toho, že členský štát neprijíma platné opatrenia po vyčerpaní rybolovných možností, v dôsledku čoho dochádza k vážnemu ohrozeniu zachovania zdrojov, Komisia bude môcť z vlastnej iniciatívy a po konzultácii s daným členským štátom uzatvoriť danú oblasť rybolovu.

V rámci reformy budú zavedené účinné opatrenia, ktoré umožnia Komisii zabezpečiť, aby členské štáty dodržiavali povinnosti v rámci SRP. V prípade nedostatočného riadenia bude existovať možnosť uplatniť finančné opatrenia, ako napr. pozastavenie pomoci z Európskeho fondu pre rybné hospodárstvo alebo príspevku Spoločenstva na náklady členských štátov súvisiace s kontrolou. Okrem toho, ak členský štát prekročil svoju kvótu, Komisia musí mať právomoc odpočítavať množstvá, ktoré boli ulovené nad stanovený limit, z ročnej kvóty pre nasledujúce roky vrátane odradzujúceho penalizačného faktora, alebo zamedziť presunu alebo výmene kvót. Na konci tejto kapitoly je uvedený súhrn núdzových opatrení pre prípady vážneho ohrozenia zachovania zdrojov, ako napr. pozastavenie rybolovnej činnosti alebo zákaz vykládky alebo umiestňovania rýb a rybích výrobkov na trh.

Opatrenia navrhované Komisiou:

opätovné určenie a posilnenie právomocí Komisie a jej inšpektorov,
akčné plány na zlepšenie uplatňovania SRP v štátoch, kde je toto uplatňovanie nedostatočné,
rozšírenie možností Komisie uzavrieť oblasť rybolovu,
možné finančné opatrenia voči členským štátom v prípade neprimeraného riadenia,
väčšia flexibilita pre Komisiu, aby mohla pristúpiť k odpočítaniu kvót a
zamedzeniu presunov a výmenám kvót v prípade neprimeraného riadenia,
súbor núdzových opatrení.

4. KONZULTÁCIE SO ZÚČASTNENÝMI STRANAMI

Pri príprave návrhu sa uskutočnil rozsiahle a rôznorodé konzultácie s členskými štátmi a zúčastnenými stranami s cieľom získať ich názory na nevyhnutnosť reformy. Táto otázka

bola predmetom diskusie v rámci stretnutia s generálnymi riaditeľmi pre rybné hospodárstvo členských štátov, ktoré sa uskutočnilo 15. januára 2008, ako aj na neformálnom stretnutí s ministrami pre rybné hospodárstvo dňa 18. februára 2008. Členské štáty všestranne podporili analýzu Komisie týkajúcu sa súčasnej situácie a potreby základnej zmeny. Počas jednodňového seminára, ktorý sa konal 10. apríla 2008, sa uskutočnili konzultácie s predstaviteľmi regionálnych poradných rád (RPR) a Poradného výboru pre rybné hospodárstvo a akvakultúru (PVRHA). Okrem toho sa vo februári, apríli a marci 2008 uskutočnilo niekoľko stretnutí s odborníkmi členských štátov pre oblasť kontroly rybného hospodárstva.

Od februára do mája 2008 prebiehali na internete verejné konzultácie, ktorých cieľom bolo zapojiť verejnosť a umožniť všetkým zúčastneným stranám prispieť do diskusie, predovšetkým pokiaľ ide o vyhodnotenie vplyvu reformy na prevádzkovateľov a správne orgány. Výsledkom bolo 25 prijatých príspevkov od rôznych zúčastnených strán vrátane, okrem iného, združení z priemyselného odvetvia, rybárov, výrobcov, subjektov v oblasti technológií na kontrolu rybolovu, mimovládnych organizácií a jednotlivcov. Táto iniciatíva Komisie a jej hlavné ciele sa stretli so širokým ohlasom zo strany účastníkov, z ktorých mnohí prispeli hodnotnými a inovatívnymi návrhmi. Všetci sa zhodli na potrebe reformy kontrolného systému a potvrdili, že ciele, ktoré Komisia stanovila v konzultačnom dokumente, sú hlavným predmetom záujmu v rámci celkového hodnotenia reformy.

5. PREDPOKLADANÉ VPLYVY REFORMY A ČASOVÝ RÁMEC

Navrhovaná reforma vytvorí skutočne globálny a integrovaný kontrolný systém SRP, pretože bude zahrňovať všetky otázky spojené s kontrolou, od siete až po tanier. Jeho výsledkom nebudú len štandardizovanejšie kontrolné postupov na vnútroštátnej úrovni a zlepšenie kontrolnej kapacity a riadenia rybolovných zdrojov, ale okrem toho so sebou prinesie aj určité nevyhnutné štrukturálne úpravy v súvislosti s rybárskymi plavidlami Spoločenstva, aby boli z dlhodobého hľadiska viac v súlade so zákonnými možnosťami rybolovu. To prispeje k vytvoreniu rovnakých podmienok na úrovni EÚ, ktoré dôrazne požadovali členské štáty, ako aj predstavitelia odvetvia rybného hospodárstva. Vzhľadom na to, že budúci kontrolný systém prispeje k zabezpečeniu toho, aby sa lovili výlučne zákonom povolené množstvá rýb, nedostatok dostupných kvót bude znamenať koncentráciu lodí podľa trhových síl, kým sa nedosiahne úroveň, ktorá umožní ostatným lodiam zarobiť na živobytie na základe zákonných možností rybolovu. Došlo by tak k zrušeniu začarovaného kruhu, v ktorom, ako bolo už uvedené, rybárske lode museli nadmerne loviť, aby ekonomicky prežili. Z dlhodobého hľadiska prinesie úprava rybárskych lodí so sebou aj zníženie nákladov na kontrolu a dohľad, pretože, ak rybárske plavidlá dokážu vyprodukovať dostatočný príjem na základe legálnych úlovkov, pravdepodobnosť nedodržiavania pravidiel sa zníži.

Nový kontrolný režim okrem toho výrazne zníži administratívne zaťaženie v odvetví rybného hospodárstva a v rámci správy, pretože sa tým pre subjekty rybného hospodárstva a kontrolné orgány uľahčia povinnosti týkajúce sa podávania správ. Takisto sa zjednoduší a zlepší správa údajov zo strany členských štátov, pretože v budúcnosti bude táto správa založená prevažne na elektronických systémoch.

Výsledkom lovu menšieho množstva rýb v rámci limitov stanovených TAC bude významný environmentálny prínos, ktorý spočíva v tom, že na populácie rýb bude vyvíjaný menší tlak. Zväčšovanie veľkosti zásob rýb pri ich obnove povedie k nárastu vekového rozdelenia rýb v rámci populácie a v rámci úlovku. Keďže Komisia bude môcť rýchlejšie a lepšie reagovať na

nedostatky, predovšetkým pokiaľ ide o nadmerné využívanie rybolovných kvót, bude menšia pravdepodobnosť, že nezodpovedné rybolovné činnosti ovplyvnia životné prostredie. Okrem toho, vedľajším účinkom reformy bude aj to, že veda získa spoľahlivejšie údaje v oveľa kratšom čase, čo umožní poskytnúť lepšie vedecké odporúčania, ktoré pomôžu prijímať lepšie a rýchlejšie riadiace rozhodnutia. Keďže to povedie k nárastu biomasy a následne zo strednodobého hľadiska k väčším a lepším podmienkam rybolovu, výsledkom nového a komplexného kontrolného systému by mali byť zlepšenia v environmentálnej a hospodárskej oblasti. Celkové prínosy sa pravdepodobne výrazne prejavajú aj v náraste zamestnanosti, predovšetkým v spracovateľských a pomocných pododvetviach. To prispeje k obnove dôvery zúčastnených strán a všeobecnej verejnosti k spoločnej rybárskej politike.

6. ZÁVER

Neustály nadmerný lov a nedodržiavanie pravidiel SRP v posledných desaťročiach viedlo k dramatickému zníženiu zásob rýb a slabému výkonu tohto odvetvia. Súčasné problémy vyplývajúce z nedodržiavania pravidiel, škody, ktoré toto nedodržiavanie spôsobilo na populáciách rýb, a nedostatok ekonomickej a sociálnej stability uznali členské štáty, ako aj samotní predstavitelia rybného hospodárstva, pričom všetky tieto strany úplne podporujú reformu súčasného systému. Napriek tomu, že táto reforma si počas prvých rokov svojej realizácie vyžiada niektoré štrukturálne zmeny, jej výsledkom budú z dlhodobého hľadiska účinnejšie a efektívnejšie štruktúry rybolovu. Väčšou jasnosťou a konzistenciou kontrolného systému, ako aj objasnením a štandardizáciou úloh rôznych zúčastnených subjektov sa zabezpečí väčšia transparentnosť. Výsledkom toho bude preto široká podpora a väčšia dôvera medzi odvetvím rybného hospodárstva a spotrebiteľmi, ktorá je nevyhnutným predpokladom úspechu SRP. Väčšia dôvera verejnosti k SRP ako takej následne ovplyvní správanie a dôveru spotrebiteľov, pretože budú viac presvedčení o tom, že kupujú udržateľný výrobok.

Reforma ponúka významné výhody na všetkých úrovniach. V oblasti životného prostredia, ako aj pre všetky zúčastnené strany na základe komplexného a súdržného systému kontroly a inšpekcie. Takýto systém zabezpečí rovnaké podmienky v rámci celého Spoločenstva. Komisia preto vyzýva Radu a Európsky parlament, aby schválili navrhovanú reformu uvedenú v tomto oznámení. Ďalej vyzýva všetky európske inštitúcie a zainteresované strany, aby sa k nej pridali a spolupracovali pri plnení tejto výzvy.